

Dünyada ve mahşerde İsm-i Adlin tecellîsi

İzmir'den okuyucumuz: “Mahşerde ameller tartıldığı zaman, iyiliklerin ve kötülüklerin ağırlık durumuna göre hüküm verileceği; her kötülüğün zerre kadar da olsa cezasının verileceği, her iyiliğin de zerre kadar da olsa mükâfatı verileceği ne demektir? Adaletin tecellîsi bakımından dünya ahiret dengesi gözetiliyor mu?”

Cenâb-ı Hak Âdil'dir; yani adalet sahibidir. Adaletle iş yapar, adaletle muâmele buyurur, haksızlık ve zulüm yapmaz. Allah ne hükümlerinde, ne emirlerinde, ne kahrında, ne gazabında, ne celâlinde, ne cezasında zulmetmez; her işinde ve her fiilinde mutlak adalet sahibidir.

Âdil-i Hakîm olan Rabbimiz, adaletin gereği olarak insana, sevaba ve cezaya esas olacak bir ihtiyar ve irade vermiş, insanı iradesinde hür bırakmış; ama mesuliyeti de omuzuna yüklemiştir.¹ Âdiliyet tabirinin Cenâb-ı Hakk'ın hem ismine, hem fiiline, hem sıfatına, hem de şe'nine (mukaddes hallerine) işaret ettiğini beyan eden² Bedüzzaman Hazretleri, zalimin de mazlûmun da ruhunu alarak her ikisini de eşitleyen ölümden sonra; Allah'ın adaletinin zorunlu bir gereği olarak Mahkeme-i Kübrâ kurulacağını, hakkın yerini bulması bakımından Adl isminin âhireti ve haşri ispat eden isimlerden olduğunu kaydeder.³

Mahşer günü, büyük adalet günüdür. Bir diğer ifadeyle, adaletin eksiksiz tahakkuk edeceği büyük buluşma günüdür. Hükümlerini esasen dünyadan itibaren icraya koyan İlâhî adalet, Mahşer gününde artık son sözünü söyler; o gün hak yerini tamamen bulur. O günden geriye, tartılacak bir husus, görülecek bir dâvâ, hüküm verilecek bir mesele kalmaz.

Kur'ân, mahşeri “İlâhî adalete” vurgu yapan söz ve kelimelerle gündemimize çok sık taşır. “O gün tartıları ağır gelen kimse, hoşnut olacağı bir yaşayış içinde olacaktır.

Mizanı hafif gelenlerin ise sığınacağı yer haviyedir, Cehennemın kızgın ateşidir”4 buyuran Cenâb-ı Hak, bir diğerk âyette ise, “Kim zerre kadar hayır yaparsa onun mükâfatını görecek, kim de zerre kadar kötülük yaparsa onun cezasını görecektir”5 buyurmaktadır.

Bu âyetler adaletin tam tahakkuk edeceğini, hiç kimsenin hiçbir davranışının görmezden gelinmeyeceğini, her davranışın muhakkak bir bedeli olduğunu ısrarla dile getirir.

Allah’ın adaletinin tahakkuk yeri sadece mahşer değildir elbet. Yaşadığımız, nefes alıp verdiğimiz her bir günde de adaleti İlâhî’nin tecellileriyle karşı karşıya bulunmaktayız. Burnumuzun kanamasından, başımızın ağrımaya ve işimizin yolunda gitmemesine kadar her tecellînin, bir bakıma adaletin tahakkuku olduğu hadislerce de bildirilmiştir.

Öyleyse unutmamalıyız ki, Allah’ın adaleti dünyada da tecellî eder. İlâhî adalet, yaşadığımız hayatı her boyutuyla kucaklar, bütün canlıları kuşatır. Halk arasında, “Eden bulur”, “Gülme komşuna, gelir başına”, “Ne ekersen onu biçersin” gibi sözler İlâhî adaletin gerek beşerî ilişkilerimizde, gerekse hayatımızın her kesitinde önemli bir yere sahip olduğunu gösterir. Üstad Saîd Nursî, Semûd, Ad ve Fir’avun kavimleri gibi geçmiş kavimlere gelen dünyevî musibetleri Âdil isminin bir tecellîsi olarak zikreder ve bu musibetlerin, o kavimlerin Peygamberlere isyanlarına mukabil başlarına geldiğini belirtir.6

Adaletin tecellîsi bakımından dünya-âhiret dengesini elbette Cenâb-ı Hak kurar.

* Ebû Ümâme (ra) bildirmiştir: Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Şu beş şey ne güzel, ne güzel! Bunlar mizanda ne kadar da ağır gelirler! Lâ ilâhe İllallah, Sübhân’allah, Elhamdülillah, Allahü Ekber ve Müslüman bir kişinin salih bir evlâdı vefat ettiğinde sabredip sevabını Allah’tan beklemesi.”7

* Enes (ra) bildirmiştir: Resûlullah (asm) şöyle buyurdu: “Allah hiçbir mü’mine bir tek iyiliğinde bile haksızlık etmez. İyiliğine karşılık dünyada birçok nimetler verir. Âhirette ise ayrıca buna karşılık mükâfatlandırır. Kâfirin ameline gelince: İyiliklerine karşılık dünyada rızıklandırılır. Âhirete kavuştuğunda ise, karşılık verilecek bir iyiliği bulunmaz.”8

Demek, Allah’ın adaleti dünya ile mahşerde bir bütün olarak tecellî etmektedir. Öyleyse adaletin tecellîsi açısından dünya ile mahşer, tıpkı bir terazinin iki kefesini gibi birbirini tamamlamaktadır.

Dipnotlar:

1- Sözlər, s. 430;

2- Şuâlar, s. 72;

3- Sözlər, s. 66, 67, 80, 81, 82; Şuâlar, s. 193–195; M. Nuriye, S. 36; Mektûbât, s. 244, 399.

4- Kâria Sûresi, 101/6, 7, 8, 9.

5- Zilzâl Sûresi, 99/7,8.

6- Şuâlar, S. 534.

7- Câmiü'sSağîr, 2/1697.

8- Riyâzu'sSâlihîn, 427.